

Növekvő ózonlyukak alatt idegenszívűvé váló ország

A magyar radikális jobboldal és a jobboldal nagy része azt tartotta, hogy az Egyesült Államokból származó legnagyobb ártalom a kulturális szennyezés. Most kiderült: túl derűlátóan értékelt. A kulturális szennyeződésnél ugyanis lényegesen nagyobb súllyal esik latba a légköri szennyezés. Növeli a bőrrák kockázatát, az elsivatagosodást és az üvegházi hatást fokozó szén-dioxid-kibocsátást. Míg a kulturális szennyezők lehetnek gyakran szórakoztatóak, az atmoszférikus szennyezők egyértelműen nem azok. Az is egyértelmű, hogy a Bush-kormány a kiotói egyezmény elvetésével elszigetelte magát a világtól.

LOVAS ISTVÁN

Jellemző a magyar lapok „professzionizmusára”, hogy a csütörtöki washingtoni bombát (a kiotói egyezmény elutasításának hírért) a lappiacon rakétaként előre törő, egyre izgalmasabbá váló *Magyar Nemzet* vette észre egyedül (a fiatal és tehetséges *Ruff Orsolya*). A többi érthetetlenül néma maradt. A kínos hibát a Népszabadság szombatira már „helyére tette” és a címdala legelőkelőbb helyén hirdette: „Bush ökológiai vihart kavart”. A jövő évi választásokig közvetlen infúzióval életben tartott *Népszavánál* viszont még két nappal később sem esett le a „tantsz”. Egy szó sem volt arról, ami a világot izgalomba hozta. Hogy erről a gigantikusan ostoba amerikai lépésről még vezércikk is szülessen, bármelyik lapban, az már persze a helyi sajtótól nem volt elvárható. Hogy miért nem, nehezen érthető. Egyrészt talán horizontjának szűk volta miatt. Vagy talán azért, mert az SZDSZ-közi újságírók – mint dogmatikus libertinek (ahogyan a libertariánust fordítják) – nyilván tapsolnak annak, hogy a piacot *Bush* nem akarja megregulázni, vagyis hogy a világ szennyezésének egynekedét okozó amerikai ipar, „hála” a szén- és olajlobbinak, továbbra is szennyezhet korlátok nélkül úgy, ahogyan akar. A konzervatív újságírókat meg talán a konzervatív Bush iránti szimpátiájuk fékezte meg, hogy nekimenjenek az amerikai elnök túlértékelhetetlenül káros döntésének.

„A globalizálódás élharcosa – szinte megtestesítője – a világot lefedő médiumhálózat, amely lefoga a szemünket és az érzékeinket. Nem enged szembesülni önmagunkkal, világunkkal. Amelyhez tartozunk és amellyel szemben állunk.” Ezeket a mondatokat nem egy radikális jobboldali – vagy egy nyugati radikális baloldali – lap írta le, ugyanis azoknál e kirohanás mára álmosító klisé. Hanem a Népszava múlt szombati számában (melyből a

kiotói egyezményt megölő Bush-hír kimaradt) jelent meg egy teljes oldalt betöltő írás konklúziójaként. Azt mondanánk, ott az újdonság erejével hat. De ott sem egészen. Ugyanis pontosan ugyanezek a mondatok a lap február 5-i számában is megjelentek. Sőt, az egész cikk. Rasszista általánosításokkal operáló, fősodratú nyugati lapban elképzelhetetlen tartalommal. Akkor a Vélemény oldalon. Most, március 31-én, a Szép szó mellékletben. A szerző *Kőbányai János*, aki Jeruzsálemből keltezett cikkében a nyugati és az egész globális médiát támadja és vádolja egyoldalúsággal, amiért az izraeli – palesztin konfliktusról palesztin szemszögből tudósít. Amihez tökéletes joga van. Csak az nem érthető, hogy amikor a jobboldali média teszi ugyanezt azután, hogy elolvassa, mit írnak Magyarországról, beleértve a legaljasabb hazugságokat, a Népszava és társai azonnal – a nyugati média segítségére sietnek.

Ezt a ritka nagy hibát csak azért érdemes megemlíteni, mert a balliberális kiadványok az utóbbi időben „felturbózták” médiakritikájukat (korábban még azért marasztalták el a jobboldali sajtót, mert médiakritikával foglalkozik), és nincs nap, hogy valamelyik kiadványuk (a mai kormány kulturális politikájának megfelelően támogatott *Beszélőben*, a *Mozgó Világban*, illetve az *Élet és Irodalomban*) ne közölne többoldalas elemzéseket a jobboldali sajtó szakmai hiányosságairól. És *Kondor Katalin*, a Kossuth Rádió adófőszerkesztőjének döntéséről, amiért nem a balliberális keménymag ízlésének megfelelő vezetőt nevezett ki belpolitikai főnöknek az MR-hez. *Eörsi István*, az SZDSZ-funkcionárius a már említett Népszavában írt támadásában odáig süllyedt az ügyben, hogy az idézőjelet mondhatnánk orwelli értelemben használta. Ezek közé helyezi ugyanis *Stifnernek* olyan mondatait, amelyek azonban Stifner meghamisított mondatai. *Eörsi* több alkalommal hazudva idéz. Ha ezt egy jobboldali újságíró tenné, biztosak le-

hetnénk benne, hogy a kulturális kormányzat valamelyik támogatott, de ellene természetesen a legádázabb háborút folytató lapjában megjelenő soros médiaelemzésben már azt olvashatnánk, az illető „kiírta magát a tisztességes újságírók” köréből. Mindez *Eörsire* nem vonatkozik, mert ő különleges védeltséget kap, míg üzletből félelmet és üldöztetést hazudik.

Az MSZP viszont nemcsak fél, de jó ideje komolyan „pánikol”. Úgy tűnik, képtelen három súlyos hibájával szakítani. Az egyik a *Tarasconi Tartarine*-féle fantázia világban élés (*Alphonse Daudet* Dél-Franciaországban játszódó regényének hőse olyan átéléssel mesélte csak fantáziájában létező kalandjait, hogy a végén maga is elhitte őket), amely MSZP-s rémálomvilágban az ország katasztrófáról katasztrófára bukácsolva rohan a tízezer méter mély szakadékba, és amely világban ehhez a fantáziavilághoz kalibrálja nyilvánosságra hozott reagálásait.

Az MSZP másik hibája az, hogy most már évek óta a kocsit igyekszik a lovak elé fogni. Nem érti, hogy elsőként nem egy „autentikus” vezetőt kell kiválasztania, hanem végre döntenie kellene, hogy kikhez akar elsősorban szólni. Ugyanis a politikai piac más és más szegmensét nem lehet ugyanazzal a termékkel megfogni. Ha elsősorban „Kádár népének” kíván tetszeni, leginkább egy „Gyula”-szerű figura a szegmenskonform termék. Ha viszont Magyarország tulajdonosi rétegét, a menedzsereket, a rohamosan bővülő yuppie-réteget akarja inkább képviselni, *Medgyessyre* van szüksége. A hezitáláshoz jó *Kovács* is. De 1994-ben még lehetett egy „catch-all” (univerzális igényeket kielégítő) pártként fellépni, ugyanis akkor a rendszerváltás irtózatossá próbáltatásaiban csalódott nép boldog örömmel hullott vissza a populista retorikát használó, a megszokott, a régi idők biztonságát kínáló volt kommunisták ölébe. Ez az idő az MSZP-nek már soha nem tér vissza.

A harmadik hiba a múlttal való következetes szakítás, és a kibékülés elmaradása a társadalom azon részével, amely a kommunizmus idején saját magát áldoztatnak, megraboltak látta. Joggal. Amikor *Nagy Sándor* kijelenti, hogy ők már bocsánatot kértek, butaságot beszél, mert a bocsánatot úgy kell kérni, hogy azt az áldozatok és a külvilág is észrevegye. Amikor *Vitányi Iván* a Kossuth Rádió Esti krónikájának Háttérében a „nem kellene az MSZP-

nek szembenézni már egyszer a múltjával?" kérdésre nyeglén odavágja, hogy „akkor már mindenkinek, a Fradinak is szembe lehetne nézni múltjával”, akkor a bűnök iránt olyan érzéketlenségről tesz tanúságot, ami bohózat lenne, ha nem egy olyan szájból érkező választ hallanánk, amelynek tulajdonosa nem is olyan régen még aktívan támogatott egy totális rendszert, mely „csupán” 100 millió halottat hagyott hátra szerte a világon. Willy Brandt volt német kancellár emlékezetes varsói térdre hullása jut eszünkbe, holott Brandtnak, aki a háborút Norvégiában élte át, nemhogy annyi köze sem volt a náci rendszerhez, mint Hornnak a pufajkához, hanem annyi sem, de messzire nem, mint Medgyessynek az egypártrendszerhez. Ha az MSZP racionálisan gondolkodna (a legfőbb célnak, a választási sikernek rendelné alá bolsevik lelke gusztustalan csökevényeit), a társadalomtól lopott pénzek számmal kifejezhetetlen töredékén egy hatalmas emlékművet állítana fel a kommunizmus áldozatainak. Kiengesztelésül. De ezt soha nem teszi meg – szerencsénkre. Igaz, ha megtenné, már nem az a párt lenne, mint ami most. Az MSZP-be be van programozva a 2002-es vereség. Veszíteni is fog.

Az SZDSZ-t lassan már elemezni sem érdemes. Üzenetei, mint régi idők recsegő lemeze, azokban kelti a legnagyobb ellenérzést, akik a törött barázdából jövő hangokat – antiszemita, rasszista kormány, amely veszélyezteti EU-csatlakozásunkat, valamint a jobboldal összeforrottsága a szélsőjobbal – a legtöbbször hallják. Nem valószínű, hogy egy mono-Hitnek (feneketlen, engesztelhetetlen gyűlölet a nem azonos nézeten lévőkkel szemben) volt valaha is lehangolóbb Gyülekezete Magyarországon.

Holdudvari publicisztikájuk pedig már durvaságában sem tud intellektuális izgalmat okozni – hiszen annyiszor elmentek az utolsó lehetséges ütközőig, ahol nagyot koppantak. Ott, ahol már a demokratikusan választott vezetőlikvidálása „nemzeti érdek”. (Egyébként ez volt talán az első eset, amikor felfedezték a „nemzeti érdek” szóösszetételt.)

A reakció ma már a legtöbb emberben az, amit egy kerületi eszdeészes funkcionárius, buzgó olvasó-levelező, *Lang Magda* fejezett ki így a balliberális *Magyar Hírlap* tavaly december 4-i számában ellenségeiről: „*Megsértetni és megbántani csak az tudhat, aki közel áll hozzád. Ezekkel az emberekkel nincs és nem is volt kapcsolatunk. Ők a gonosz idegenszívűek, akiket csak megvetni és utálni lehet*”.

Az SZDSZ egyébként lassan már Langban sem bízhat. Egy idő óta nem látni leveleit sem. Talán rájött, hogy Dabas és Ócsa után elveszett az utolsó reménysugár is. Az ország túlnyomó többsége idegenszívűvé vált. ■